

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

TÝŽDENNÍK
MESTA
BANSKÁ
ŠTIAVNICA

15. jún 2017

číslo 23

Banská Štiavnica
800 ROKOV PRVEJ PÍSMENEJ ZMIENKY

ročník XXVIII

cena 0,40 €

Program
mestských
osláv
str. 2

Umenie
na
Trojici
str. 5

Múzeum
roka pre
SBM
str. 7

Banská Štiavnica – Európa – svet

Prvé historicky najstaršie výročie Banskej Štiavnice, ktoré si mesto v tomto roku pripomína, je 800. výročie prvej vierohodnej písomnej zmienky o Banskej Štiavnici.

Viaže sa ku roku 1217, ku obdobiu panovania uhorského panovníka Ondreja II. Listina, ktorá hovorí o príjmoch z Bane – takéto pomenovanie predchádzalo neskoršiemu názvu Banská Štiavnica, bola vyhotovená Uhorskou kráľovskou kanceláriou. Z listiny jednoznačne vyplýva, že už v roku 1217 bola ročná ťažba striebra v Banskej Štiavnici minimálne 600 až 700 kg, čo aj v európskych reláciách znamenalo úctyhodné množstvo. **33.str.**

Rozgrund z r. 1743-44 (fotografia je z r. 1912), ktorého zemná hrádza bola až do r.1859 najefektívnejšia a najprogressívnejšia na svete FOTO ARCHÍV I.HERČKA

Podávanie podnetov

na udelenie verejných ocenení Mesta Banská Štiavnica

Na základe Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Banská Štiavnica č.2/2009, Štatútu Mesta Banská Štiavnica a jeho Dodatku č.1 vyzývame občanov a inštitúcie na predloženie podnetov, odporúčení na udelenie:

a) Čestného občianstva mesta Banská Štiavnica. V zmysle citovaného nariadenia čestné občianstvo mesta Banská Štiavnica možno udeliť fyzickej osobe, ktorá nie je občanom mesta Banská Štiavnica a významným spôsobom sa zaslúžila o rozvoj mesta a šírenie jeho dobrého mena v SR a v zahraničí.

b) Ceny za záchranu kultúrneho dedičstva a rozvoj mesta Banská Štiavnica. V zmysle citovaného nariadenia Cenu za záchranu kultúrneho dedičstva a rozvoj mesta možno udeliť osobám, ktoré sa významným spôsobom zaslúžili o záchranu hodnôt kultúrneho dedičstva v regióne mesta Banská Štiavnica a rozvoj mesta Banská Štiavnica.

c) Výročnej ceny Mesta Banská Štiavnica. Výročná cena mesta sa v zmysle citovaného nariadenia môže udeliť občanom mesta, ktorí sa výrazným spôsobom zaslúžili o rozvoj mesta, alebo šírenie jeho dobrého mena v SR alebo v zahraničí. **34.str.**

Pozvanie na oslavy mesta

Moji milí Štiavničania!

23. jún 2017 bude pre naše mesto a jeho súčasných, ako aj niekdajších obyvateľov neobyčajne významný, ale súčasne aj slávnostný. Budeme si viacerými celoslovenskými, ale aj medzinárodnými podujatiami pripomínať štyri najvýznamnejšie výročia, ktoré tým najvýraznejším spôsobom ovplyv-

nili nebývalý rozkvet nášho mesta v uplynulých stáročiach. Na 2. strane Štiavnických novín je podrobný program všetkých podujatí, ktoré sa uskutočnia **23. júna 2017**. Využívam aj naše noviny, aby som Vás všetkých, moji milí Štiavničania, ako aj obyvatelia nášho okresu, aby som Vás na naše mestské oslavy čo najúprimnejšie a najsrdečnejšie pozvala. Prajem súčasne

všetkým aktérom všetkých podujatí, ktoré sa uskutočnia v tento slávnostný deň, tú najlepšiu pohodu a Vám všetkým, ktorí sa týchto podujatí zúčastníte, ten najhlbší a najtrvalejší dojem, aby Váš vzťah k nášmu mestu a jeho svetoznámej histórii, dedičstvu a odkazu sa stal ešte vrelejším a úprimnejším.

Vaša Mgr. Nadežda Babiaková,
primátorka mesta

INZERCIA

Veštiareň u Verony
Kammerhofská 15 -
DOM BERG, B. Štiavnica
Info: 0903 386 940

Vám ponúka:

- výklad osudu
- práca s energiami /od búranie stresu/
- KVANTOVANIE /návrat do pôvodného stavu/
- odstránenie prekliatky, urieknutia
- očistenie priestorov od negatívnych energií

Nám. sv. Trojice
Banská Štiavnica

Umenie na trojici

24. 6.

<http://www.kultura.banskastiavnica.sk/>

Z programu primátorky

12.6.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Uskutočnila sa pracovná porada k organizačnému zabezpečeniu osláv mestských výročí.
- Prijatie seniorov z partnerského mesta Šopron.

13.6.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Uskutočnilo sa pracovné stretnutie zamerané na „zblíženie“ oblastných organizácií cestovného ruchu so združeniami prevádzkujúcimi geoparky a problémy prevádzkovania geoparkov v SR s návrhmi na ich riešenie, ktoré zorganizovalo Ministerstvo životného prostredia SR v spolupráci s Mestom Banská Štiavnica.
- Občianske obrady – sobáš.

14.6.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Riešenie územnoplánovacej dokumentácie „Územný plán zóny – Pamiatková rezervácia, časť historické jadro Banská Štiavnica“.
- Účast na vernisáži výstavy detských výtvarných prác Svetové dedičstvo očami detí 2017.
- Pracovné rokovanie na Úrade BBSK v Banskej Bystrici k zabezpečeniu finančných prostriedkov pre stredné školy.

15.6.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Pracovné stretnutie k organizačnému zabezpečeniu osláv mestských výročí a valetantského sprievodu.
- Občianske obrady – sobáše.

16.6.

- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Príprava materiálov pre Mestský radu v Banskej Štiavnici.
- Občianske obrady – sobáše.

17.6.

- Prijatie účastníkov pomaturitného stretnutia po 40. rokoch.

Andrea Benediktyová

Štiavnica, Štiavničania a súvzťažnosti

5.6. bol v dvorane Ministerstva kultúry SR venovaný Miroslavovi Váľkovi, ministrovi kultúry v r. 1969 – 88, ale aj excelentnému básnikovi pri príležitosti jeho nedožitých 90-tín, čo bolo výrazne medializované 5. a 6.6. vo viacerých celoslovenských médiách. Podujatie, ako aj M. Válek rezonovali ešte aj v STV na Jednotke v Správach RTVS 10.6. o 19:00 aj 11.6. o 5:50, keď o odkaze tohto politika, básnika a prekladateľa hovorili naživo nielen minister kultúry SR Marek Maďarič a herec František Kovár, ale aj banskoštiavnický rodák a čestný občan B. Štiavnice a excelentný spisovateľ Anton Hykisch. V tejto súvislosti, ako riaditeľ SBM v r. 1965 – 78 pripomínam aj jeho mimoriadne zásluhy o grandiózny rozvoj tohto múzea, ktoré patrilo pod priame riadenie ministerstva, ale aj o rozvoj B. Štiavnice. Z finančných prostriedkov bol zrekonštruovaný totálne zdevastovaný Nový zámok a v r. 1971 tu bola sprístupnená jediná expozícia svojho druhu na Slovensku, navyše aj celoslovenského charakteru, venovaná obdobiu tureckej expanzie na Slovensku v 16. - 17. stor., ministerstvo taktiež financovalo výstavbu Skanzenu – Banského múzea v prírode, ktoré bolo spolu s areálom šachty Terézia a Weiden sprístupnené v r. 1974, z týchto istých finančných prostriedkov bola zrekonštruovaná Klopáčka a následne tu v r. 1981 sprístupnená taktiež jediná celoslovenská expozícia svojho druhu na Slovensku, venovaná sociálnemu postaveniu baníkov na Slovensku v minulosti. Ministerstvo financovalo aj postupnú rekonštrukciu Starého zámku i havarijného Kammerhofu, ako aj všetky ďalšie aktivity múzea, takže už v 70. rokoch 20. stor. sa stalo najvýznamnejším múzeom svojho druhu v Európe. S menom M. Váľka je však neodmysliteľne spojené aj prijatie historického uznesenia slovenskej vlády č. 58 z 22.2.1978 o obnove pamiatok a budovaní technickej a sociálnej infraštruktúry B. Štiavnice. Toto nie je ani zďaleka všetko, čo M. Válek spravil pre naše mesto. V tejto súvislosti vyzývam vedúceho odd. kultúry, športu a mediálnej komunikácie MsÚ, ako aj riaditeľa SBM, aby v roku nedožitých 90-tín M. Váľka usporiadali podujatie „Miroslav Válek a Banská Štiavnica“. Scenáre celého podujatia, v prípade zá-

ujmu, promptne pripravím. 6.6. si PhDr. Jozef Labuda, CSc., riaditeľ SBM z rúk ministra kultúry SR prevzal v poradí už druhé celoslovenské, to najprestížnejšie múzejnícke ocenenie „Múzeum roka“, čo bolo výrazne medializované vo viacerých celoslovenských médiách nielen 6. ale ešte aj 7. a 8.6. Najvyššie múzejnícke ocenenie dostal aj „In memoriam“ prof. PhDr. Zbyněk Stránsky, CSc., niekdajší vedúci banskoštiavnickej katedry muzeológie Fakulty prírodných vied UMB v B. Bystrici. 6.6. vo viacerých médiách odznelo, že skupina poslancov NR SR, medzi nimi aj Miroslav Číž – jediný poslanec NR SR z nášho okresu, pripravili návrh na udeľovanie Ceny Alexandra Dubčeka, ktorá by sa udeľovala vždy 1. mája. Prvýkrát by sa toto ocenenie malo odovzdať v budúcom roku, keď si Slováci a Česi, ale aj celý svet budú pripomínať 50. výročie Pražskej jari, neodmysliteľne spojené s A. Dubčekom, ale aj následnú postupnú okupáciu našej vlasti. 7.6. sa dožila svojich 90-tín herečka Mária Kráľovičová – ktorú celé Slovensko oslovovalo „Marína“. Bolo to z toho dôvodu, že pri prednese básne o našej – štiavnickej Maríne od nášho – štiavnického básnika Andreja Sládkoviča, túto báseň zatiaľ nikto neprednášal tak dojemne a precitene, ako práve „Marína Kráľovičová“. Toto všetko, samozrejme rezonovalo aj v mnohých celoslovenských médiách v reláciách venovaných tejto herečke nielen 7., ale aj 8.6. 7.6. v Rádiu Regina v relácii „Klub komunálnej politiky“ a následne aj 8.6. v Rádiu Slovensko o 7:00 exceloval Igor Kuhn, výkonný riaditeľ OO CR v B. Štiavnici. Igor Kuhn, tentoraz však vo funkcii riaditeľa festivalu „Vlnoplocha“, ktorý sa uskutoční v B. Štiavnici 15. - 18.6. mal hlavné slovo v Rádiu Devín 8.6. v relácii „Ars rádio“ od 14:05. 8.6. v Rádiu Regina o 5:45 v rubrike „Čo sa písalo v novinách“ opäť rezonovala B. Štiavnica, keď zaznelo aj to, že 8.6.1934 vrcholili prípravy na veľkolepý letecký deň, ktorý sa uskutoční pod záštitou svetoznámeho továrničky Tomáša Baťu. 9.6. v TA3 o 18:30 bola rozsiahla reportáž z B. Štiavnice, v ktorej Mgr. Nadežda Babiaková, primátorka mesta hovorila o príprave dialyzačného strediska, aj ďalších výhľadoch zdravotníckych služieb v B. Štiavnici.

Ján Novák

Program

- 800. výročia prvej písomnej zmienky o B. Štiavnici
- 780. výročia udelenia mestských výsad
- 300. výročia narodenia Márie Terézie
- 255. výročia založenia Baníckej akadémie
- 12. ročník Akademií v Banskej Štiavnici

23.6.2017

Starý zámok

- 9:00 – 9:50 registrácia pozvaných hostí
- 10:00 – 11:30 otvorenie podujatia Mgr. Nadežda Babiaková, primátorka mesta

Prednášky k výročiam:

- PhDr. Jozef Labuda, CSc. – Najnovšie výsledky archeologických výskumov v Banskej Štiavnici
- PhDr. Mikuláš Čelko – 800. výročie prvej písomnej zmienky o Banskej Štiavnici a 780. výročie udelenia mestských výsad, dva významné medzníky v jej dejinách
- Mgr. Adriana Matejková, PhD. – Významné medzníky v dejinách Banskej Štiavnice a Slovenského banského múzea (výročia v roku 2017)
- PhDr. RNDr. Ján Novák, CSc. – Význam Márie Terézie pre Banskú Štiavnicu hlavne v kontexte s Baníckou akadémiou
- Mgr. Nadežda Babiaková - Banská Štiavnica – mesto svetového dedičstva UNESCO

- Otvorenie výstavy Strieborné mesto (Banská Štiavnica – mesto svetového dedičstva UNESCO)

Mgr. Mária Čelková

Kaplnka v Kammerhofe

- 9:00 – 12:00 7. stretnutie banských inžinierov - veteránov

Kostol sv. Kataríny

- 15:00 – 16:00 slávnostné zhromaždenie k 8 storočiam svetoznámej Banskej Štiavnice

Námestie sv. Trojice, priestor pred radnicou

- 16:00 – 16:30 12. ročník Akademií v Banskej Štiavnici
- 16:30 Valetantský sprievod do areálu bývalej Baníckej a lesníckej akadémie

- Podujatie sa uskutoční pod záštitou: prezidenta SR Andreja Kisku a predsedu Vlády SR Roberta Fica.

MsÚ

Banská Štiavnica – Európa – svet

51.str. Okrem striebra sa samozrejme v tomto období ťažilo aj zlato – o jeho ťažbe sa však nezachovali údaje. Keďže už v roku 1217 bola takáto ťažba, je nad slnko jasnejšie, že ťažba striebra a zlata bola v Banskej Štiavnici už dávno pred rokom 1217, takže ťažba zlata a striebra v Banskej Štiavnici, resp. v jej bezprostrednom okolí patrila už najneskôr začiatkom 13. storočia k najväčším v Európe.

Sotva sa na uhorskom tróne usadil panovník Belo IV. – najneskôr v rokoch 1237 – 1238 dal Banskej Štiavnici dar najväčšej – mestské výsady. O význame Banskej Štiavnice už v tomto období svedčí, že Banská Štiavnica bola prvým bankským mestom v Uhorsku, ktoré dostalo mestské výsady. Avšak nielen to, odkazy na autentické mestské výsady Banskej Štiavnice sa postupne objavujú aj v mestských výsadách ďalších slovenských bankských miest – Banskej Bystrice z roku 1255, Nemeckej Lupče z roku 1263 a 1274, ale aj Lubietovej, Brezna, Smolníka i Ružomberka. O výnimočnosti Banskej Štiavnice už v 1. polovici 13. storočia svedčí aj to, že banskoštiavnické bankské právo, ktoré pochádza z tohto obdobia, je jedným z najstarších kodifikácií bankského práva v Európe. Z 13. storočia treba uviesť aj viacozmernú unikátnosť, ktorá sa viaže ku listine z roku 1275, ktorá vznikla na rozdiel od predchádzajúcich dvoch listín, na pôde vtedy už mesta Banská Štiavnica. Je to najstaršia listina vydaná mestskému kanceláriou na Slovensku, najstaršie zobrazenie mestského erbu v Uhorsku a pečať, na ktorej sú bankské insignie, je dokonca najstaršou pečaťou svojho druhu na svete! Banská Štiavnica teda už v 13. storočí razantne vykročila ku svojmu piedestálu, jedného z najvýznamnejších bankských miest Európy, ba aj sveta, ktoré si udržiavalo v stredoveku, ako aj novoveku.

V banskoštiavnicko – hodrušskom rudnom revíre, v ktorom dominantné postavenie mala ťažba striebra a zlata v podniku Hornej Bíberovej štólne so svojim epicentrom v katastri dnešných Štiavnických Bani – Banská Štiavnica za obdobie od udelenia výsad slobodného kráľovského bankského mesta zaznamenala nevidaný rozvoj. Ťažba striebra a zlata bola čoraz

väčšia, čo sa prejavovalo aj na čoraz väčšej nádhere mesta. Mesto už začiatkom 16. storočia malo až 5 skvostných chrámov, v meste pôsobili svetoznámi majstri maliarskej palety a rezbárskeho dláta. Výnimočné miesto medzi nimi patrilo neznámemu majstrovi zo začiatku 16. storočia, ktorý sa signoval značkou M.S., a ktorého diela patria ku skvostom európskeho neskorogotického umenia. Jednými z nich sú Madona s Ježiškom v Kostole sv. Kataríny, plastiky sv. Barbory a sv. Kataríny v Galérii Jozefa Kollára, obraz Narodenia Pána je v kostole vo Svätom Antone a ďalšie v Ma-

Belházyovský dom, jeden z objektov Baníckej akadémie, v ktorom boli v posledných desaťročiach 18. stor. najchýrenejšie chemické laboratóriá na svete FOTO MICHAL KRÍŽ

ďarsku, ba dokonca vo Francúzsku. Prvé úspešné použitie pušného prachu 8.2.1627, prvýkrát na svete v tunajších baniach malo za následok úžasný rozvoj ťažby drahých kovov. Malo to však aj mimoriadne vážne negatívne dôsledky. Šachty a štólne boli stále hlbšie a čím boli hlbšie, boli aj čoraz viac zatápané vodou. Náklady na odčerpávanie vody sa neustále zvyšovali a keď už neúnosne prevyšovali zisky z ťažby drahých kovov, Dvorská komora vo Viedni sa v roku 1710 rozhodla zanechať ťažbu v stále ďaleko najproduktnejšom podniku Hornej Bíberovej štólne. A tu prichádza ku slovu hlavný bankský strojmajster Matej Kornel Hell. Na audiencii u samotného cisára ho presvedčil, aby mu dal šancu a zaručil sa, že vyčerpá vodu s nesmiernym bohatstvom ovplyvňujúcim bankským podzemím. Hell dodržal slovo a za niekoľko rokov po postavení či prebudovaní životodárných tajchov skonštruoval unikátne vodočerpacie mechanizmy poháňané vodou z týchto tajchov v bezprostrednom

okolí Banskej Štiavnice, ktorými bola postupne vyčerpaná všetka voda zo zatopených baní, a tak cesta ku „zlatému veku“ Banskej Štiavnice v 18. storočí, ako aj jej ďalšiemu všestrannému rozvoju bola zásluhou Mateja Kornela Hella otvorená dokorán.

V doterajších dejinách Banskej Štiavnice sa nezaslúžil nik o jej rozvoj, ale aj celého regiónu viac, ako geniálny polyhistor Samuel Mikovíni, ktorý pôsobil v Banskej Štiavnici a v Štiavnických Baniach v 3. a 4. desaťročí 18. storočia. Bol cisársko-kráľovským geometrom stredoslovenských bankských miest,

kde vedúce postavenie mala práve Banská Štiavnica, ako sídlo Hlavného komorsko-grófskeho úradu, prvým riaditeľom prvej baníckej školy v Uhorsku, ktorá jeho zásluhou mala najvyššiu odbornú úroveň v Európe, bol projektantom a následne tvorcom najdomyšľejšieho bankského vodohospodárskeho systému na svete v okolí Banskej Štiavnice, v ktorom vynikal najmä tajch Rozgrund, ktorý vyprojektoval a viedol jeho výstavbu v rokoch 1743 – 1744, a ktorý až do roku 1859 mal najefektívnejšiu a najprogresívnejšiu zemnú hrádzu na svete. Vďaka vodnej energetickej základni z jeho tajchov v okolí Banskej Štiavnice sa rozvinula taká ťažba drahých kovov ako nikdy predtým, ani nikdy potom. Pričinil sa tiež ako geniálny matematik aj o vznik svetoznámych konštrukcií vodočerpacích mechanizmov Jozefa Karola Hella, ktoré sa potom postupne šírili do celého sveta. Jeho bankská kartografická metóda bola taktiež na najvyššej svetovej úrovni, ale z jeho školy pochádza-

li aj mnohí budúci svetoznámi vedci a konštruktéri, ako napríklad už spomínaný Jozef Karol Hell a mnohí ďalší.

Jozef Karol Hell (1713-1789) bol nástupcom vo funkcii hlavného bankského strojmajstra v banskoštiavnicko-hodrušskom rudnom revíre po jeho otcovi Matejovi Kornelovi Hellovi. Jeho vynálezy bankských vodočerpacích mechanizmov – vodnostĺpcový, vahadlový a vzduchový vodočerpací stroj nielenže podmienili najväčšiu ťažbu drahých kovov v doterajšej histórii a čo určite už nikdy nebude mať obdobu ani v budúcnosti (!) v banskoštiavnicko-hodrušskom rudnom revíre, ale Hellove vynálezy nachádzali postupne uplatnenie aj v ďalších bankských lokalitách sveta, nielen v 18., ale aj v 19., ba dokonca ešte aj v 20. storočí, samozrejme aj na americkom kontinente! Taktiež vyprojektoval a v rokoch 1775 – 1779 aj viedol výstavbu tajchu Počúvadlo.

40-ročné vládnutie Márie Terézie (1740-1780) sa zlatými písmenami zapísalo nielen do histórie Habsburskej monarchie, ale aj do histórie Banskej Štiavnice. Najväčšia, doslovne svetoznáma sláva Banskej Štiavnice je neodmysliteľne spojená práve s Máriou Teréziou. Bola to práve ona, ktorá rozhodla 13. decembra 1762 o založení Baníckej akadémie v Banskej Štiavnici, nielen prvej vysokej školy technického charakteru na svete ale aj školy, na ktorej pôsobili, ale ktorá aj vychovávala svetoznámych vedcov, vynálezcov a konštruktérov z oblasti baníctva, hutníctva, úpravníctva, lesníctva, ako aj ďalších prírodných a exaktných vied pre Slovensko, Uhorsko, Habsburskú monarchiu, Európu, ale aj svet!

Z množstva priorít Baníckej akadémie nemožno nespomenúť aspoň rok 1786, kedy sa ku profesorom banskoštiavnickej alma mater viaže naraz až viacero svetových priorít. V neďalekých Sklených Tepliciach sa uskutočnil prvý raz na svete Bornova európska nepriama amalgamácia – v tom čase najefektívnejší spôsob získavania zlata a striebra z chudobnejších rúd. Táto tavba sa uskutočnila za účasti najvýznamnejších vedcov z 15 štátov a to nielen z Európy, ale aj zo zámoria, pričom toto zhromaždenie sa považuje za prvý medzinárodný vedecký kongres na svete. **54.str.**

Podávanie podnetov

§1.str. d) Ceny primátora mesta Banská Štiavnica.

V zmysle Dodatku č. 1 k VZN č. 2/2009 Štatútu Mesta Banská Štiavnica, primátor mesta môže udeliť cenu primátora mesta osobám, ktoré sa výrazným spôsobom angažovali vo verejnom živote mesta.

Občania a inštitúcie môžu svoje podnety na udelenie čestného občianstva mesta, cien Mesta Banská Štiavnica a ceny primátorky mesta podať poštou, alebo osobne **do 31. júla 2017** na Mestský úrad v Banskej Štiavnici, Radničné nám. č. 1, 969 24 Banská Štiavnica, msu@banskastiavnica.sk.

Podnet musí obsahovať:

názov verejného ocenenia, identifikačné údaje oceňovaného – meno a priezvisko osoby alebo názov spoločnosti, adresa, zásluhu verejného ocenenia, identifikačné údaje podávateľa podnetu – meno a priezvisko, adresa.

Podnetmi sa budú zaoberať mestská rada a primátorka mesta, ktorí v zmysle nariadenia Mesta podávajú návrhy na udelenie čestného občianstva a cien Mesta na rozhodnutie mestskému zastupiteľstvu.

MsÚ

Špina v kine

Premiérový slovenský film s hercami a producentom.

Nový film Terezy Nvotovej Špina, s podtitulom „Všetko nejde len tak zmyť“ uvidíme v kine Akademik **25.6.2017** o 19:30 hod. za účasti producenta filmu Petra Badača a hercov Roba Jakaba, Anny Šiškovéj a hlavnej predstaviteľky filmu Dominiky Morávkovej. Film sa zaoberá veľmi citlivou tematikou, ktorú naša spoločnosť registruje len okrajovo. Situácia postihuje väčšinou ženy, a práve ich citlivosť je prekážkou, ktorá im bráni prejaviti naplno všetko, čo cítia. Dôsledok neriešenia tohto problému tak vyúsťuje do traumy a následky bývajú často veľmi nepríjemné. Ak chcete zistiť, prečo sa na Slovensku natočil práve takýto film, pozývame vás do kina a môžete sa o ňom dozvedieť v diskusií po filme oveľa viac. A možno vám pomôže pochopiť obeť týchto skutkov.

Zuzka Patkošová, odd.KŠaMK

Banská Štiavnica – Európa – svet

§3.str. Pri tejto príležitosti bolo rozhodnuté aj o založení prvého medzinárodného vedeckého časopisu na svete „Bergbaukunde“, čo v preklade znamená „Baníctvo“. Pri tejto istej príležitosti v roku 1786 bola založená aj prvá medzinárodná vedecká spoločnosť na svete, ktorej členmi boli aj vtedajší najvýznamnejší svetový chemik Antoine Laurent Lavoisier, vynálezca dvojčinného parného stroja James Watt, ale aj básnik svetového významu Johann Wolfgang Goethe! Banskoštiavnická alma mater, na nepopísateľnú škodu pre Banskú Štiavnicu i Slovensko, skončila svoju činnosť paradoxne po skončení stáročnej ab-

solutistickej Habsburskej monarchie a v prvom roku novovzniknutej Československej republiky v školskom roku 1918/1919! Jediné tradície a piesne, ktoré sa zrodili na jej pôde sú dodnes živé nielen na Slovensku, ale aj v ďalších krajinách Európy a jej odkaz je dodnes prítomný v duchovnom dedičstve, ku ktorému sa hlási až 11 univerzít, vysokých škôl a fakúlt v Európe. Banícka akadémia, od roku 1846 Banícka a lesnícka akadémia a od roku 1904 Vysoká škola banícka a lesnícka a jej všetkých 11 dodnes existujúcich objektov výrazne prispeli k tomu, že Banská Štiavnica a technické pamiatky v jej okolí boli zapísané na najpre-

stížnejší a najreprezentatívnejší svetový zoznam UNESCO 11.12.1993. Som presvedčený, že svetoznáme tradície Banskej Štiavnice, aké nemá žiadne iné mesto na Slovensku, a ktoré si pripomenieme na viacerých medzinárodných podujatiach 23.6., prispedia k ďalšiemu prehlbeniu úcty a hrdosti, ale aj prepotrebnejšieho zvyšenia historického povedomia a spolupatričnosti nielen všetkých Štiavničianov, ale aj všetkých doterajších i budúcich obdivovateľov a priaznivcov nášho drahocenného mesta, nech sa už nachádzajú kdekoľvek na Slovensku, v Európe, ale aj vo svete!

Ján Novák

Valetanský sprievod

V mesiaci júni si v našom meste pripomínáme rôzne historické udalosti, 800 ročné výročie prvej písomnej zmienky o Banskej Štiavnici.

300. výročie narodenia panovníčky Márie Terézie, ktorá je zlatými písmenami zapísaná do histórie Banskej Štiavnice. Veď založila v roku 1762 prvú banícku akadémiu, (od roku 1846 bola to Banícka a lesnícka akadémia), na ktorej prvé prednášky odzneli v roku 1764 a táto akadémia existovala až do roku 1919, kedy bola presťahovaná do maďarského Šoproňu. Bola to prvá škola svojho druhu, ale aj prvá vysoká škola technického charakteru na svete. Pôsobili na nej svetoznámi vedci, odborníci a vynálezcovia v druhej polovici 18. a prvej polovici 19. storočia.

Poslucháči tejto akadémie žili nielen štúdiom, ale aj plnohodnotným spoločenským životom. S ich menom je spojený vznik rôznych tradícií, medzi ktoré patrí aj valetanský sprievod. Je to rozlúčkový sprievod posledných ročníkov banskoštiavnickej akadémie. Valetanti sa lúčili s obyvateľmi Banskej Štiavnice, ale aj s peknými dievčatami piesňou „Starý študent už putuje svetom“. Na čele sprievodu ide najstarší poslucháč a za ním idú služobne mladší. Služobne najstaršieho akademika je poznať podľa zelených stuh, ktoré má okružené okolo klobúka. Čo stuha, to rok pobytu navyše v laviciach banskoštiavnickej akadémie. Mnohí používali preto cylindre, (aby sa na ne zmestili zelené stužky) a tak dokumentovali svoj dlhoroč-

ný pobyt v Banskej Štiavnici. Za veteránmi ide hudba a potom prvoročníci, ktorí nesú kufre, tašky a ostatné predmety osobnej potreby odchádzajúcich valetantov. Za nimi potom idú lúčiaci a objímajúci sa valetanti spievajúc: „Starý študent už putuje svetom“. Tento valetanský sprievod sme sa snažili priblížiť obyvateľom nášho mesta, kde v čele sprievodu kráča najstarší večný študent, za ním valetanti – členovia baníckeho spevokolu a bývalí starí baníci, ktorí svoj život zasvätili práci v bani, za čo im patrí úcta a vďaka. Osobné potreby, kufre a tašky nesú študenti stredných škôl a tiež tvoria kolísajúci valetanský sprievod.

Tento sprievod prišiel pozdraviť aj novobanský banícky spevokol, ktorý sa bude prezentovať svojimi baníckymi piesňami, ale aj lúčiacou sa piesňou štíavnických kyšasoniek.

Kým kufre a kahance sa voľakedy používali, dnes vzhľadom na to, že sprievod sa koná v popoludňajších hodinách, nie sú potrebné.

Zraz účastníkov tohtoročného valetanského sprievodu sa organizuje pred budovou ev. lýcea na Trojičnom námestí. Pokračovanie sprievodu bude pred budovou mestského úradu a po odznení lúčiaceho sa valetanského prejavu sprievod pokračuje po hlavnej ulici mesta, popri soche Andreja Kmetá, k budove akadémie – Stredná priemyselná škola Mikovíniho a ku Strednej priemyselnej škole lesníckej.

Smutne znela banskoštiavnickými ulicami pieseň „Starý študent už putuje svetom“ voľakedy, no i dnes. Tisícny absolventov banskoštiavnickej aka-

démie bez rozdielu národnosti sa veľmi často a radi vracali do mesta svojej mladosti tak, ako to bolo posledný raz v roku 1964, kedy ulicami mesta kráčali so slzami v očiach starí absolventi baníckej akadémie, spomínali na roky svojej mladosti, na prežité lásky a naplnili hlavné heslo všetkých banskoštiavnických akademikov:

„Štiavnica je Tvojim Bohom, matkou, nevestou, sestrou, milenkou-všetkým.

Kto jej ubližuje, je aj Tvojim nepriateľom!“

Priali by sme si, aby tieto krásne slová našli miesto v prvom rade v srdciach tých, ktorí v súčasnosti končia stredné školy a mnohí z nich odchádzajú z nášho mesta, aby nezabudli na roky svojej mladosti, aby tomuto mestu pomáhali, aby rástlo, zveľadovalo sa. No priali by sme si, aby tieto krásne slová našli miesto aj v srdciach všetkých obyvateľov, veď toto mesto je naše, je to naše rodisko, naše srdce, naša vlasť! Preto - vážme si ho!

Valetanský sprievod sa uskutoční **23. júna 2017 o 16:00 hod.**

D. Štepánková

Umenie na Trojici 2017

Ďalší ročník podujatia, ktoré otvára sezónu na Námestí sv. Trojice sa uskutoční v sobotu 24. júna a prinesie program, ktorý má vytvoriť príjemnú pohodu pred dlhočakávaným dovolenkovým obdobím.

V tohtoročnom programe nebudú chýbať dve zaujímavé diskusie. Do nášho mesta zavítajú zástupcovia vydavateľstva Absynt, ktoré sa venuje prevažne faktografickej literatúre a zaujímavým spôsobom tak pred niekoľkými rokmi oživilo slovenský knižný trh. Druhým zaujímavým hosťom bude profesionálny fotograf Alan Hyža, ktorý pochodil v rámci rôznych projektov doslova celý svet. Porozpráva tak nielen o svojich skúsenostiach s fotografiou, ale aj so životom v iných krajinách, ktorý sa snažil zachytiť do svojich diel.

Hudobnú zložku vytvoria dva mini koncerty Funny Fellows a hudba z vinylových platní v podaní dvojice DJ Phonotic a RhinoFox. Kapela Funny Fellows sa zameriava na hudbu tridsiatych rokov a je známa

svojou bezprostrednosťou a veselosťou, ktorú ako veríme preniesie aj na návštevníkov podujatia.

Český umelec Pavel Ryška príde do nášho mesta už deň pred akciou, aby sa mohol zúčastniť podujatia v miestnom Antikvariátiku. Jeho prítomnosť ale využijeme aj na akcii Umenie na Trojici, kde predstaví dve prednášky, spojené s nostalgiou. Najprv to bude pásmo diafilmov pre deti, ktoré sa tak dozvedia, ako sa premietalo ešte predtým, ako bola televízia. Neskôr komentované pásmo diafilmov pre dospelých, ktoré vznikli pred viac, ako 60. rokmi.

Pre deti budú počas dňa pripravené umelecké dielne na námestí, ale aj v Galérii Jozefa Kollára, ktorá je spolu s kaviarňou Gavalier partnerom podujatia. Zaujímavosťou bude iste aj mini výstava Jozefa Boroňa, ktorý si so sebou prinesie aj vlastnoručne vyrobený fotoaparát, či módna prehliadka mladej módnjej návrhárky Evky Paprčkovej. Čerešničkou na torte bude otvorenie výstavy Laca Tereňa v priestoroch Galérie Jozefa Kollára.

Tieto, aj ďalšie prekvapenia čakajú na návštevníkov štiavnického Námestia sv. Trojice už 24.6. 2017 od poludňajších hodín. Srdečne na podujatie pozývame.

OKŠaMK

Vlnoplocha 2017

**Dobré zlo a zlé dobro
Hranicou som ja**

Druhý ročník prehliadky súčasného československého divadla s názvom Vlnoplocha sa uskutoční v Banskej Štiavnici **od 15.6. do 18.6.2017**. Oficiálne otvorenie podujatia bude vo štvrtok počas verejnej generálky site-specific predstavenia Dobré zlo a zlé dobro, ktorého názov je i témou tohto ročníka. Tento rok prinesie Vlnoplocha do Banskej Štiavnice 10 inscenácií v podaní študentov z VŠMU a DAMU a hereckých súborov divadiel Skrat, GunaGu, Na Peróne, Masopust, Meetfactory, Post Beat Generation, Gasperego a performer Pavol Seriš. Pre deti zahrajú Odivo a ZkuFraVon.

Slovenské divadlo GUnaGU sa predstaví so svojou hrou Divná doba, divná láska, divné životy, ktoré je reakciou na strach z terorizmu a xenofóbiu. „*Táto hra existuje práve preto, že sa divadlo GUnaGU odmieta kvôli tomuto divnému svetu zblázniť.*“ hovorí dramatik a režisér Viliam Klimáček.

Slovenské divadlo GunaGu FOTO CTIBOR BACHRATÝ

S hrou Extrakty a náhrady, ktorá vyhrala Grand Prix a cenu diváka na prehliadke Nová dráma 2016 sa predstaví divadlo Skrat. Z niekoľkých českých divadiel je to divadlo Masopust s inscenáciou hry O hezkých věcech, které zažíváme. V rámci sprievodného programu sa predstaví v piatok večer v klu-

be Libresso česká kapela Legendary Buccaneers a v sobotu večer festival svetla Illumination s niekoľkými svetelnými inštaláciami na budovách v meste i v Botanickej záhrade.

Viac informácií o programe nájdete na stránke www.vlnoplocha.sk.

Miroslava Luptáková

15.-18.6. Divadelný festival Vlnoplocha 2017. ČS-festival autorského divadla. Program: vlnoplocha.sk.

16.6. Farebný workshop Chalk Paint: začiatocníci. sFarbami.sk, Kammerhof, 14:00.

16.-18.6. S vláčikom Trotuar za históriou Štiavnice. Jazda 20 min, odchod z Nám. sv. Trojice.

16.6. Ochutnávka vín. Rezerv. 0456921113. Penzión Cosmopolitan-vežička, 18:00.

16.6. Ritmo Cubano night s DJ Marchellom. Archanjel Caffè, 21:00.

16.6. Námornícka party. Pražovňa, 21:00.

17.6. Viva il canto. Krajská postupová súťaž dospelých speváckych zborov. Evanjelický kostol, 13:00.

17.6. Terra Permonia. otvorené 13:00-17:00.

17.6. Pečené prasiatko so skupinou Song. Terasa u Blaškov, 18:00.

17.6. One Day Jazz. Amfiteáter pod Novým zámkom, 19:00.

17.6. Schemnitiensis: Koncert študentov a pedagógov. Kaštieľ vo Svätom Antone, 17:00.

17.6. Koncert: Erich „Boboš“ Procházka & Marek Wolf. Art Cafe, 20:00.

17.6. Illumination festival 2017. SPŠ S. Mikovíniho a Botanická záhrada, 21:00-2:00.

21.-22.6. Detské dni sv. Huberta. Kaštieľ vo Sv. Antone.

23.6. Oslavy 800. výročia prvej písomnej zmienky o B. Štiavnici. Radničné nám., 16:30.

23.6. Farebný workshop Chalk Paint: pokročilí. sFarbami.sk, Kammerhof, 14:00.

23.6. Ilustrované rozprávania s Antikvariátikom: Pavel Ryška – Pionýři. Antikvariátik, 18:00.

23.6. MM Kabaret Milana Markoviča. Divadlo Pivovaru Erb, 19:00.

23.6. Koncert: Inotaj. Art Cafe 20:00-23:00.

24.6. Umenie na Trojici. 11:00-22:00.

24.6. Schemnitiensis 2017: Klavírny recitál - Sára Medková (CZ). HUAJA, 16:00.

24.6. Farebný workshop Chalk Paint: nábytok s nápadom. Pretvorte prinesený kúsok nábytku. sFarbami.sk, 13:00.

Zmena programu vyhradená!

Región Banská Štiavnica

Výstava na Starom zámku Strieborné mesto

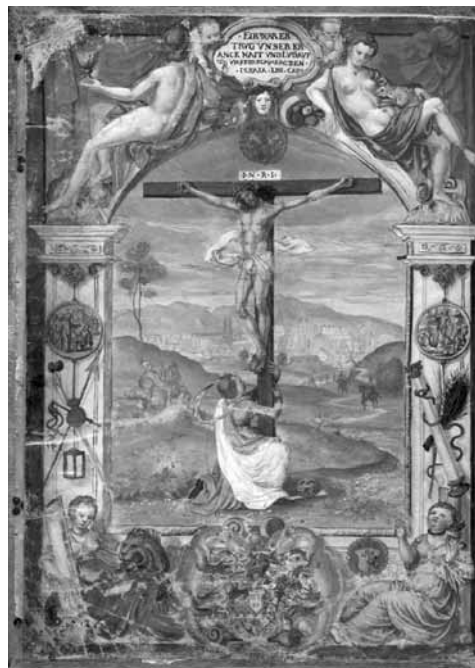
Banská Štiavnica - mesto svetového dedičstva UNESCO

Ako boli čitatelia Štiavnických novín v minulých číslach informovaní, tohto roku si naše mesto pripomenie z pohľadu histórie viaceré jedinečné výročia, v prvom rade 800. výrocie prvej hodnovernej písomnej zmienky o Bani, predchodkyňa Banskej Štiavnice, 780. výrocie udelenia Mestských a banských privilégií a 255. výrocie Baníckej akadémie. Je už z toho pekná tradícia, že od roku 1993, kedy bola Banská Štiavnica zapísaná na Zoznam svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO v roku 1993, mesto pripravuje novú výstavu a publikáciu pravidelne, naposledy v roku 2013, venované aj tomuto výročiu. Nie je tomu inak ani tohto roku. Pribudli však významné výročia v živote historického mesta, tak aj koncepcia a realizácia výstavy sa upravila. Tromfom výstavy sú po prvý raz prezentované kópie archiválií z rokov 1217, 1255, 1275 a ďalšie. Najstaršia listina sa v origináli nachádza v Maďarskom národnom archíve v Budapešti. Návštevníci výstavy taktiež zhliaďnu slávnostné vyhotovenie Mestského a banského práva z roku 1572 s krásnou renesančnou ilumináciou aj s erbom mesta. **Vernisáž výstavy sa uskutoční vo výstavnej sieni Starého zámku v piatok 23. júna na poľudnie.**

Výstava je zakomponovaná do scenára viacerých pozoruhodných podujatí, ktoré sa uskutočnia v tomto dni, dopoludnia cyklus odborných prednášok, popoludní stretnutie Veteránov 2017, podujatia v Kostole sv. Kataríny so zástupcami signatárov Deklarácie pokračovateľov duchovného dedičstva Baníckej akadémie, Valetantský pochod akademikov a ďalšie. Organizátorom a iniciátorom výstavy je Mesto Banská Štiavnica, spolupracujúcimi inštitúciami na výstave sú: Slovenské banské múzeum, MVSR, Slovenský národný archív - Slovenský banský archív, MVSR,

Štátny archív v Banskej Bystrici - pracovisko Archív v Banskej Štiavnici, Magyar Nemzeti Levéltár Budapest (Maďarský národný archív) a Magyar Nemzeti Múzeum Budapest (Maďarské národné múzeum v Budapešti). Výstava je koncipovaná s edukačným poslaním pre Štiavničanov, študentov, tiež domácich návštevníkov zo Slovenska i zahraničia (slovensko-anglický text), vzhľadom na veľkú návštevnosť objektu Starého zámku, známej dominanty mesta. Návštevníka vo výstavnej miestnosti sprevádza sled farebných banerov s obrázkami a vysvetľujúcimi textami, späťmi ako s históriou, tak aj s novodobými dejinami nášho mesta, s organizáciou UNESCO, so stretnutiami samosprávy mesta s partnerskými mestami, s najznámejšími historickými vedutami Banskej Štiavnice ale i s najvýznamnejšími dominantami mesta či pohľadmi na naše mesto očami detí v rámci výtvarnej súťaže. V úvode sú zdôraznené historické výročia mesta, čím sa Banská Štiavnica radí medzi najstaršie a najvýznamnejšie banské mestá nielen na Slovensku, s udeleným Mestským a banským právom z roku 1237. Po prvý raz v novodobej histórii je na výstave prezentovaná aj kópia slávnostného vyhotovenia Mestského a banského práva, iluminácií z roku 1572, ako aj kópie všetkých významných listinných materiálov z obdobia stredoveku, kedy Banská Štiavnica zásluhou intenzívnej baníckej činnosti a bohatým náleziskám zlata a striebra prežívala rozkvet. Záslužné listinné materiály v digitálnej podobe zapožičali vyššie uvedené inštitúcie z Budapešti. Dominantou výstavy sú zbierkové predmety z viacerých odborov, ktoré vybrali kurátori zbierok Slovenského banského múzea. Mineralogické zbierky predstavujú slávne podzemie, najznámejšie minerály regiónu: kremene, pyrity, galenity, sfalerity, kalcity, chalkopyrity, ale aj ukážky vzácného striebra. Banskotechnické zbierkové predmety dokumentujú počiatky baníctva (drevené korýtka a banícke pracovné nástroje) ale aj úpravnicku techniku, laboratórne kahance, tégliky na tavenie vzoriek, skúšobnícke korýtka, závesný banský kompas, pozoruhodný je model Rittingerovho rotačného splavu. K obrazu historickej Banskej Štiavnice neodmysliteľne patrí špecifické banícke ľudové umenie, ktoré je na výstave zastúpené reprezen-

Renesančná iluminácia zo slávnostného vyhotovenia Mestského a banského práva Banskej Štiavnice z roku 1572

FOTO MAGYAR NEMZETI MÚZEUM BUDAPEST

tačnými zbierkami: vkladacami do fliaš (flaše trpezlivosti) od najznámejších domácich tvorcov Jozefa Červeňa a Terézie Šimonovej, pohyblivým modelom bane, doplneným minerálmi a postavami pracujúcich baníkov, viacerými drevenými plastikami aušusníkov, baníckym betlehemom, modelom známej Kalvárie, baníckym sakrálnym umením. Insitnú polohu baníckeho umenia zastupujú tri obrazy od Ing. Jozefa Lackoviča (1921-2009) s tematikou baníckeho valetantského sprievodu nazvaného Salamander, 1989, ako aj dva menšie obrázky Príprava na Salamander a Šachtág - skok cez ošliador, obidva z roku 1980, tematicky sa viažúce k Baníckej akadémii. Zlatý vek Banskej Štiavnice polovice 18. storočia dokresľuje práve slávna Banícka akadémia (1762-1918), ktorej podobu na výstave zastupujú fotografie jedinečných objektov vysokej školy v areáli Botanického záhrady, ale i portréty poslucháčov, index a diplom banského akademika. Spoločenský život evokujú aj tanečné poriadky, pamätníky, fajky či uniforma akademika. Tradičným symbolom a logom baníckeho stavu sú skřížená železko a kladivko (banícke insignie), ktoré našlo mnohotvárnu podobu a prevedenie na viacerých zbierkových predmetoch, najcenejšie sú zo strieborného plechu z roku 1852. Rovnako prítlačlivé sú originálne banícke em-

blémy, keramické krčahy k výročiam Baníckej akadémie. Na výstave nechýbajú ani banícki patróni: sv. Klement a sv. Barbora. Už takmer 25-ročnú históriu mesta Banskej Štiavnice - mesta svetového dedičstva UNESCO reprezentujú viaceré ocenenia, ktoré získala mestská samospráva v zahraničí v minulosti i súčasnosti (Zelený Oskar, 1999, 2000) ako aj stretnutia s partnerskými organizáciami a mestami po celom svete (Japonsko, Mexico, Peru). Zaujímavosťou sú aj podujatia s detskými divákmi, účastníkmi výtvarných súťaží zameraných na lokality UNESCO. Ar-

chitektonické riešenie a nový vizuál výstave Strieborné mesto Banská Štiavnica - mesto svetového dedičstva UNESCO navrhla a aj realizovala Ing. arch. Iveta Chovanová s tímom usilovných pracovníkov múzea.

Na záver možno konštatovať, že Štiavničania i návštevníci Starého zámku zhliaďnu na tejto výstave, ktorá potrvá do konca septembra t.r. v pomyslenej skratke vzácnu históriu mesta s najvýznamnejšími výročiami, dominanty mesta, partnerské mestá, cesty mestskej samosprávy v lokalitách UNESCO, technické pamiatky, šachty a štólne, unikátny vodohospodársky systém a novo rekonštruované jazerá za posledných päť rokov, prírodné zvláštnosti, jedinečné zbierkové predmety dokumentujúce banícku minulosť. Prezentované sú aj najvýznamnejšie historické inštitúcie v meste: Slovenské banské múzeum so svojimi 6 expozíciami (Starý a Nový zámok, Banské múzeum v prírode, Kammerhof, Berggerich a Galéria Jozefa Kollára) a MVSR, SNA - Slovenský banský archív v Banskej Štiavnici kópiami banských máp a banermi dokumentujúcimi zapísanie kolekcie máp Hlavného komorskogrofskeho úradu do Pamäti sveta. Túto časť výstavy uvidia návštevníci v novom šate v objekte Karnera na Starom zámku.

Mária Čelková,
komisárka výstavy

Slovenské banské múzeum

druhýkrát získalo titul Múzeum roka

**Ministerstvo kultúry SR
v tomto roku vyhlásilo už
14. ročník súťaže o múzeum/
galériu roka, do ktorej sa
v posledných rokoch so
svojimi aktivitami prihlasuje
aj Slovenské banské múzeum.**

S pomedzi ôsmich prihlásených múzei vybrala odborná porota ako víťaza Slovenské banské múzeum. Je to druhýkrát, čo naše múzeum tento titul získalo. Hodnotí sa zastúpenie a kvalita v rôznorodej múzejníckej činnosti. Zastúpenie musí mať tak prezentačná činnosť, ako aj tvorba a starostlivosť o zbierkový fond a aj odborná vedeckovýskumná činnosť. Za rok 2016 Slovenské banské múzeum prezentovalo v súťažnej príhláške vedecko-výskumnú činnosť PhDr. Jozefa Labudu, CSc., archeologický výskum na lokalite Glanzenberg, Staré mesto. Dr. Labuda od svojho nástupu do SBM realizuje systematický archeologický výskum tejto lokality. Už 35 rokov nálezy z výskumov obohacujú expozície na Starom zámku a aj v Kammerhofe. Vďaka spolupráci s občianskym združením Kruh sa podarilo lokalitu sprístupniť náučným chodníkom a v roku 2016 bola vydaná dvojjazyčná publikácia sumarizujúca celú históriu výskumu aj samotnej lokality. Ďalším predmetom v súťaži bola prezentačná činnosť múzea zastúpená výstavou Ako sa mapovalo v baníctve, ktorú SBM realizovalo v spolupráci so Slovenským banským archívom v Banskej Štiavnici a Slovenským technickým múzeom v Košiciach. Výstava bola podpre-

ná finančným príspevkom Environmentálneho fondu a je sprístupnená vo výstavných priestoroch v objekte Bergergericht na Námestí sv. Trojice. Téma približuje problematiku tvorby banských máp a ich významu pre banskú činnosť, aké technické pomôcky a prístroje sa pri tom využívali a predovšetkým vplyv osobnosti vedy a techniky na spôsob mapovania. Témy v štyroch výstavných miestnostiach postupne odкрývajú problematiku čo je mapa, banská mapa, ako sa používal kompas, prečo je na mape smerová ružica, čo vieme z mapy vyčítať, akú úlohu zohrával banský merač, odkedy sa merač stal oficiálne banským úradníkom, prečo sú na mapách alchymistické značky, ako fungoval meračský úrad a aké povinnosti mal hlavný merač v 19. storočí, čo je to geonostická mapa, ako prebiehal vývoj teodolitu. Významný prínos pre tvorbu mapovej dokumentácie mali osobnosti, ktoré pôsobili v Banskej Štiavnici a formovali spôsob mapovania svojim odborným vkladom aj vývojom a zdokonaleniam

mi pomôcok a prístrojov.

Výstava je pripravená trojjazyčne. Pre výstavu sú pripravené aj sprievodné aktivity pre deti, kde môžu absolvovať interaktívnu prehliadku výstavy. Pre výstavu bol spracovaný aj 3D model baní v Smolníku a dva krátke filmy k problematike vzniku modelu a mapovania v baníctve. Kurátorkou výstavy je Ing. Magdalena Sombathyová.

Rozhodnutie poroty ovplyvnil fakt, že SBM v roku 2016 získala do svojho zbierkového fondu historickú mapu: Mappa Metallografica, celebris Fodina Semnitziensis. Mapa je z diela Marsigli, Luigi Ferdinanda - Danubius Pannonico-mysicus. Observationibus, geographis, astronomicis, hydrographicis, physicis perlustratus et in sex tomos digestus. V tomto 6 zväzkovom diele je tretí diel venovaný mineralógii, kde jednou z príloh je spomínaná mapa. Jedná sa o mapu zobrazujúcu baníctvo na Vindšacht, v dnešných Štiavnických Baniach so šachtami Mária, Magdalena, Leopold, Karol, Jozef, Špitaler (na mape Hospitalis), Vind, Ferdinand. Na niektorých mapách konca 17. a začiatku 18. storočia sú okrem znázornenia povrchovej situácie a podzemia, doplnené aj postavy baníkov, vďaka čomu sú zachytené reálie danej doby a to je prípad tejto mapy. Mapa rozšírila fond banskej techniky v Kammerhofe.

Získanie ocenenia Múzeum roka je pre nás všetkých pracovníkov SBM povzbudením, veľmi sa z neho tešíme a zároveň ho berieme ako výzvu a záväzok do ďalšej práce.

Magdalena Sombathyová, SBM

oznamy, pozvánky spomienky

Spomienka

„Tak letí čas,
čo stíchol Tvoj
hlas, len spomienky na Teba
vracajú sa zas...
Spomienky sú
trvalejšie, než tie kvety najkrajšie.
Kvety uschnú, opadajú, ale
spomienky nám zostávajú...“

Dňa **20.6.2017** uplynie desať rokov, čo nás navždy opustil náš milovaný manžel a otec **Ing. Jozef Herčko**. Kto ste ho poznali a mali radi, venujte mu spolu s nami tichú spomienku.

Smútiaca rodina

Spomienka

„Aj napriek času,
navždy ostaneš v
našich srdciach...“
Dňa **18.6.2017**
si pripomíname 25. výročie úmrtia nášho drahého manžela, otca, brata, príbuzného a známeho **Štefana Križa**. Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu spolu s nami tichú spomienku.

Smútiaca rodina

Pod'akovanie

Štiavničanom a návštevníkom mesta ďakujeme za podporu a príspevky, ktoré nám poskytli 9. júna na Deň belasého motýľa – deň ľudí so svalovou dystrofiou. Do pokladničky sa v našom meste vyzbieralo 315 €. Zo zbierky sa prispieva na invalidné vozíky, zdviháky, odsávačky hlienov, dýchacie prístroje a iné pomôcky, ktoré v plnej výške alebo vôbec nehradi štát. Viac informácií o kampani nájdete na www.belasymotyl.sk. Štiavnickým novinám ďakujeme za mediálny podporu a Bille, že nám umožnila rozložiť sa pred ich prevádzkou.

**Aľžbeta Škvarková,
Adela Plevová**

Dolnohodrušská vodná nádrž

Dolnohodrušská vodná nádrž sa nachádza v severovýchodnej časti hlavnej Hodrušskej doliny v nadmorskej výške 528 m.

Projektovateľ ju Samuel Mikovíni, ktorý aj sám riadil výstavbu v rokoch 1743-1744. Hrádza vodnej nádrže má dĺžku 199 m, šírku pri korune 5,7 m, výšku 21,7 m. Pri maximálnej hĺbke 20 m je úžitkový objem 641 tisíc m³ vody. Voda z vodnej nádrže sa využívala na pohon banských a úpravárenských zariadení v Hodrušskej doline, v sú-

časnosti sa využíva pre potreby floatačnej úprave v Hodruši - Hámroch, kde sa spracovávajú zlato a rudy. Rekonštrukcia

vodnej nádrže prebiehala v rokoch 2013-2015, jej súčasťou bola oprava bezpečnostného prepadu, vyrazenie dnovej štólne a spevnenie hrádzov-

ho telesa. V súčasnosti prebieha postupné napĺňanie vodou a opäť bude slúžiť aj pre rekreačné účely.

Pavol Ambroš

Oceňovania

najlepších športovcov za rok 2016 sa zúčastnili aj plavci z PKBS

Slávnostné vyhodnotenie najlepších športovcov nášho mesta „Osobnosti a kolektívy športu za rok 2016“ sa uskutočnilo 10. mája 2017 v kine Akademik. Za kultúrny program patrí vďaka Základnej umeleckej škole, jej talentovaným žiakom a obetavým učiteľom. K najlepším športovcom mesta Banská Štiavnica za rok 2016 patria aj naši plavci z PKBS. V kategórii najmladší a mladší žiaci boli ocenení: Adam Buzalka, Stacy Chladná, Tatiana Kašiarová, Martin Borguľa, Patrik Maruniak, Nikola Domaníková. V kategórii Juniori boli ocenení: Matej Ernek, Šimon Ernek.

Za dlhodobú, niekoľkoročnú trénerskú činnosť plavcov dostal ocenenie aj tréner Ing. Ján Čamaj. Toto cestou sa chcem poďakovať trénerovi v mene všetkých rodičov za jeho profesionálny prístup a profesionálne vedenie klubu a vyjadriť hlboké uznanie a úctu k jeho ľudským, pedagogickým a trénerským schopnostiam. Ďakujeme a prajeme veľa úspechov v pracovnom aj súkromnom živote. Všetkým oceneným gratulujem a prajem ešte veľa úspechov a zdravia.

Petronela Šavoltová

Mestská knižnica

Pobočka Driehnová

Oddelenie pre deti a mládež v priestoroch Základnej školy Jozefa Kollára na 1. posch. Otváracie hodiny: Po: 8:00 - 12:00, St: 8:00 - 12:00
Kontakt: 045/694 96 58
Email: kniznica@banskastiavnica.sk

Msk

Rok Márie Terézie

v Slovenskom banskom múzeu

Historické prednáškové popoludnia venované 300. výročiu narodenia panovníčky Márie Terézie (13.máj 1717 - 29.november 1780).

Dňa 17. mája 2017 sa uskutočnila prvá prednáška o Márii Terézii – osobnosť a doba.

Prednášajúci Doc. PhDr. Miroslav Kamenický, CSc. z Pedagogickej fakulty UK Bratislava oboznámil zúčastnených s dobou, v ktorej táto osvietenecká panovníčka žila a s jej kľúčovou úlohou v politike 18. stor. v Európe. Jej titul bol Mária Terézia, cisárovná Svätej ríše rímskej nemeckého národa, kráľovná Uhorska, Česka, Chorvátska a Slavónska, arcivojvodkyňa Rakúska, vojvodkyňa Parmy a Piacenzy a veľkovoľvodkyňa Toskánska.

Mária Terézia bola najstaršia dcéra Karola VI. Habsburského a jeho manželky Alžbety Kristíny Brunšvickej. Po smrti svojho staršieho brata Leopolda bola podľa Pragmatickej sankcie z roku 1713 považovaná za dedičku habsburských krajín. Máriu Teréziu od detstva vychovávali a vzdelávali jezuiti, najmä čo sa týkalo náboženstva, histórie, geografie, ale aj jazykov - okrem nemčiny plynulo hovorila po taliansky, francúzsky, ale aj po španielsky a latinsky. V roku 1736 sa stala manželkou Františka Štefana I. Lotrinského, s ktorým mala 16 detí.

Mária Terézia sa pričínala o ekonomické, zdravotnícke a cirkevné reformy, dôležitá bola aj jej reforma školstva „*Ratio educationis*“ z roku 1777. Podporovala obchod a rozvoj poľnohospodárstva, zreorganizovala armádu. V roku 1748 nariadila súpis všetkých vlastníkov pozemkov a na jeho základe sa stanovili dane – Tereziánsky kataster.

Významný bol aj jej prínos pre Banskú Štiavnicu, kde založila Banickú akadémiu, prvú vysokú škola v odbore baníctva, vďaka ktorej sa mesto stalo centrom banskej vedy a techniky v Európe. Jej manžel František Štefan I. Lotrinský zakladal manufaktúry, pričom niektoré vznikali aj na území dnešného Slovenska - napríklad manufaktúra na výrobu bavlnených látok v Šaštíne, textilná manufaktúra v Haliči, manufaktúra na výrobu majoliky v Holiči a iné.

V rámci prednášky sa verejnosť dozvedela aj informácie z rodinného ži-

Prednáška Mgr. Eleny Kašiarovej v Kammerhofe FOTO K. PATSCHOVÁ

vota Márie Terézie, o manželskej politike jej detí a o posledných rokoch života panovníčky. V závere prednáškového popoludnia bola diskusia, prednášajúci odpovedal na otázky a zúčastnení mali možnosť nahliadnutia do rôznych monografií o tejto veľkej osobnosti našich dejín.

Dňa 6. júna 2017 sa uskutočnila ďalšia prednáška z tohto cyklu, ktorá mala názov „*Čo-to o návštevách manžela a potomkov Márie Terézie v Banskej Štiavnici*“.

Týmto historickým popoludním sprevádzala dlhoročná pracovníčka a riaditeľka Slovenského banského archívu Mgr. Elena Kašiarová. V úvode prednášky sprostredkovala informácie o živote Márie Terézie, jej reformách, politických úspechoch a jej stopách, ktoré sú zachované v Slovenskom banskom archíve a Slovenskom banskom múzeu v Banskej Štiavnici. Nosnou témou tejto prednášky boli informácie o návštevách jej manžela Františka Štefana Lotrinského a ich potomkov v tomto regióne, nakoľko samotná panovníčka nikdy túto oblasť nenavštívila.

Prvá návšteva Františka Štefana Lotrinského so sprievodom sa uskutočnila 3. - 13. júna 1751 za účelom reorganizácie banskej správy, hospodárskych a technických reforiem. Veľmi dôležitú úlohu zohrali prípravy na túto udalosť, jednalo sa o opravy ciest, bezpečnostné a protipožiarne opatrenia, prípravu banického odevu a rôznych symbolických predmetov ako mince, strelecké terče, pamätné dosky a iné.

Prednášajúca opísala podrobne priebeh návštevy od slávnostného privítania v Banskej Štiavnici, cez návštevy štólni, mestskej strelnice, účasti na procesii k sviatku Božieho Tela, až po rozlúčku a odchod z mesta.

Druhá návšteva sa uskutočnila 20. -

31. júla 1764, ako vzdelávacia cesta synov cisárskeho páru – Jozefa a Leopolda Habsburských. Návšteva prebehla nielen v Banskej Štiavnici, ale aj v Banskej Bystrici a Kremnici a okolí. Bol vytvorený mimoriadny dokument o stredoslovenskej banskej oblasti – Zlatá kniha banícka, ktorá odzrkadľovala realitu života v banských oblastiach.

Ďalšia návšteva sa konala 13.-16. júna 1777, Banskú Štiavnicu navštívil najmladší syn – Maximilián Habsburský v rámci svojej cesty po Uhorsku. Pozrel si banské závody, fárál do dedičnej štólne Glanzenberg a oboznámil sa s ťažkou prácou baníkov v tomto regióne.

6. - 7. júla 1783 krátko navštívil naše mesto aj Jozef II. už v postavení vládnuceho panovníka Rakúsko - Uhorskej monarchie.

Neskôr navštívil Banskú Štiavnicu aj vnuk Márie Terézie a Františka Štefana Lotrinského – Jozef Anton s manželkou, ktorý zakázal oslavy na svoju počesť, sfárali do dedičnej štólne Glanzenberg a odišli do kúpeľov Sliač.

Mgr. Elena Kašiarová informovala aj o návšteve Antona a Rienera Habsburských v stredoslovenských banských mestách v roku 1802, ale aj iných významných osobností, ktoré navštívili Banskú Štiavnicu. V závere prednášky prebehla krátka diskusia k danej téme a pozvanie verejnosti k ďalšej prednáške, ktorá sa uskutoční 27. septembra 2017 v Slovenskom banskom múzeu s Mgr. Máriou Čelkovou.

Veľké poďakovanie patrí aj organizátorky cyklu prednáškových popoludní – Mgr. Adriane Matejkovej PhD., vedúcej oddelenia dokumentácie a ochrany zbierkového fondu Slovenského banského múzea.

Elena Hegyi

Aktuálne filmy v kine Akademik

KINO AKADEMIK

Piatok 16.6. o 19:30 hod. ZÁHRADNÍCTVO: RODINNÝ PRIATEĽ

Romantický, dráma, 130 min., ČR,
MP:12. Vstupné: 4€

Sobota 17.6. o 17:00 hod. Nedeľa 18.6. o 17:00 hod.

AUTÁ 3

Detský, animovaný, komédia, 100 min., Vstupné: 4€. Legendárny Blesk McQueen z ničoho nič zistí, že ho nová generácia závodných áut poslala mimo závodnú dráhu, ktorú nadovšetko miluje. Naspäť do hry mu môže pomôcť iba mladá automechanika Cruz Ramirezová, ktorá však sama pomýšľa na víťazstvo a inšpiráciu od Doktora Hudsona Horneta. Slávny závodník s číslom 95 musí v Zlatom pieste všetkým dokázať, že nepatrí do starého železa.

Sobota 17.6. o 19:30 hod. Štvrtok 22.6. o 19:30 hod.

POBREŽNÁ HLIADKA

Komédia, 119 min., MP:15. Vstupné: 4€. Červené plavky a plavák rovnakej farby, telo samý sval a šľacha. Pobrežná hliadka sa stala fenoménom a jedným z najúspešnejších seriálov v televíznej histórii. Pôvodný Mitch Buchannon je už síce dávno v dôchodku, ale to neznamená, že by ľudia nepotrebovali byť aj naďalej vyťahovaní z vody. Ale pretože sa réžie filmového remaku ujal tvorca Šéfov na zabitie Seth Gordon, bolo od začiatku jasné, že tvorcovia nebudú chcieť druhýkrát vstúpiť do toho istého oceánu. Asi vás to prekvapí, ale nová Pobrežná hliadka je priama, akčná komédia, v ktorej nie sú svätí ani utopenci.

Nedeľa 18.6. o 19:30 hod. HEYDRICH: MUŽ SO ŽELEZNÝM SRDCOM

Vojnový, thriller, historický, životopisný, 102 min., MP:15. Vstupné: 4€

Utorok 20.6. o 19:30 hod. STRNADOVI

Dokument, 102 min., ČR. Vstupné: 3€ Počas 35 rokov spoločného života jedného páru sa odohrá mnoho: od chviliek absolútneho porozumenia až po dramatické prepady. Väčšinu času však partneri riešia všetkým dobre známe bežné starosti a radosti spojené s výchovou detí, chodom domácnosti alebo napríklad podnikaním. A presne taký život žijú aj majitelia predajne s nábytkom Ivana a Václav Strnadovi, ktorých režisérka Helena Třeštíková v rámci projektu Manželské etudy sleduje so svojou kamerou už od roku 1980. Jej nový celovečerný dokumentárny film o Strnadovcoch na televízne filmy tohoto cyklu nadväzuje, predovšetkým ale ukazuje ďalšie prekvapivé zvraty, ktoré život manželom a ich deťom priniesol.

Bližšie info: odd. kultúry, športu a MK, tel.č.: 045/694 9651, e-mail: zuzana.patkosova@banskastiavnica.sk, www.kino.banskastiavnica.sk, FB: Banská Štiavnica-kino Akademik

Krížovka Krížovka Krížovka Krížovka Krížovka Krížovka Krížovka Krížovka Krížovka Krížovka Krížovka Krížovka

Vážení luštitelia!

Výhernú poukážku na konzumáciu v hodnote 10,-eur v pizzérii, reštaurácii Black M, Nám. sv. Trojice 6/2, Banská Štiavnica si výherca môže vyzdvihnúť v redakcii ŠN. Správne znenie krížovky z č.21/2017: „Tak mu je dobre ako mlynárovej sliepke.“ Výhercom sa stáva **Eva Sámellová, Družstevná 8, Banská Štiavnica**. Srdečne blahoželáme! Tento týždeň hráme o poukážku na konzumáciu v hodnote 10,-eur v pizzérii, reštaurácii Black M, Nám. sv. Trojice 6/2, Banská Štiavnica. Vašou úlohou je správne vylúštiť krížovku a zaslať ju spolu s kupónom do redakcie ŠN v termíne **do 26.6.2017**.

V tajničke sa ukrýva výrok B. Franklina:

- A.**, Hviezda, vozík, nech nárečovo, smrť,
B., **Začiatok tajničky**, listnatý strom,
C., Pec český, český vrch, rod, síra,
D., Americký herec, stará sa, český spevák, nemecké vozidlo,
E., Maxim, Olina, ozn. áut Kam-

bodže a Talianska, zmier, Eva domácky,

- F.**, Súčasti aromatických olejov, stred slova stanov, české mužské meno,
G., Polia, horúčava, teší sa,
H., Papagáj, vyhrňa, malý kôň,
I., Slovenská akadémia vied, úroky, buničina, prach na pranie,
J., **Stred tajničky**, ruská rieka,
K., Ária bez prízvuku, svätý Mikuláš v USA, klope.

- 1.**, Vrece na ryby, horký žalúdočný liek, francúzske mesto,
2., Snovala, Norika or,
3., Amerícium, 1510 v Ríme, severské mužské meno, citoslovce smiechu,
4., Opak večerov, nórske mužské meno, rína,
5., Cudzopasník vo vlasoch, 551 v Ríme, protaktínium, mačkovitá šelma,
6., Človek, táto koza
7., Robila mraky, zn. kancelárskych potrieb,
8., Patriaca Noemi, orbit,
9., Kniha na známky, koncovka ženských priezvisk, Adriana do-

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
A														
B														
C														
D														
E														
F														
G														
H														
I														
J														
K														

- mácky,
10., Citoslovce kuknutia, krík, ledaže,
11., Výplň okien, zn. jogurtov, úhor nemecky,
12., Ide dobre, bod v džude, žrd' na voze,
13., Oersted, nie som zavesený, cicavec z pralesa,
14., Podpis anonyma, **Koniec tajničky**, obidve.

Pomôcky: Klape, Ob, Kin, Dan, Alda, Dli, MDX, Anoli

Pozn. aut.: Interpunkčné znamienka sa neberú do úvahy!

Pripravuje: Anna Rihová

Folklórny deň

v Podhorí

V tomto roku, trochu v inom termíne, obec Podhorie organizuje deň **1.7.2017** Folklórny deň. V rámci neho po dlhom čase privíta na domácej pôde svojich rodákov aj významné osobnosti, ktoré tu žili, pôsobili či pracovali. Podujatie, ktoré je financované s podporou BBSK a OOCR Banská Štiavnica sa bude niesť vo folklórnom duchu. V poobedňajších hodinách vystúpia samotní Podhorčania v trojgeneračnom krátkom programe a o 16:30 hod. vystúpi hlavný hosť programu – výborný FS Bystrina z B. Bystrice.

Samozrejme sú pripravené aj menšie sprievodné akcie pre deti, jarmok remesiel, či stánky s občerstvením. Vo večerných hodinách pokračujeme tanečnou zábavou. Akcia je prístupná verejnosti od 12:00 hod. za vstupné, ktoré bude uvedené na plagátoch a internetovej stránke obce.

Daniela Sokolovičová

Pozvánka

Živena - MO Banská Štiavnica pozýva dňa **22.6.** všetky členky spolku, ako i všetkých otcov a starých otcov do Reštaurácie Gallery.

Program:

1. 15:30 - Výročné zasadnutie spolku - zhodnotenie činnosti, podnety, návrhy...
2. 16:00 - Slávnostný program ku Dňu otcov
3. Odovzdávanie čestného členstva Tešíme sa na Vašu účasť!

R.Taligová

Oznam

Slovenský zväz telesne postihnutých Banská Štiavnica oznamuje svojim členom zmenu úradných hodín. V kancelárii zväzu sa bude úradovať len v stredu a to od 8:00 – 12:00 hod. V tomto režime budeme pracovať do konca júna, júl – august dovolenka (zatvorené).

Ivan Madara

čriepok

„Človek je tvor spoločenský, len nie vždy sa podľa toho aj správa.“

Ján Petrik

Koncert Starej hudby

Základná umelecká škola Imricha Godina Vráble pozvala 26.5.2017 svoje partnerské školy: ZUŠ Brno Veveří, ZUŠ Jindřicha Pravečka Lanškroun a ZUŠ Banská Štiavnica na spoločný koncert Starej hudby.

Veľká sála Mestského úradu vo Vrábľoch sa popoludní zaplnila žiakmi, učiteľmi a podporovateľmi umenia. V príhovore zdôraznil pán riaditeľ Jozef Vrábel myšlienku kardinála Jána Chryzostoma Korca, že všetko to, čo je krásne, je aj čisté, hlboké a nemôže byť zlé. To, ako tieto hodnoty cez krásu umenia pretavujú učiteľia do srdca a duší im zverených talentovaných žiakov sme sa mohli presvedčiť na tomto koncerte.

Záverečné číslo brnenskej ZUŠ spojilo tanečníkov, hudobníkov a výtvarníkov do jedného hudobno-dramatického pásma, počas ktorého nám žiaci odetí do dobových kostýmov z brnenského divadla priblížili atmosféru na versailleských dvoroch. Orchester s viac ako 20 mladými inštrumentalistami podčiarkol dobovosť výberom hudobných nástrojov, z ktorých najvzácnejším bol drevený spinet.

To, aký veľký význam pre celkový

Hudobno-dramatické pásmo žiakov ZUŠ FOTO ARCHÍV AUTORA

emocionálny a osobnostný rozvoj má výchova umením, podčiarkli základné umelecké školy v Čechách a na Morave spoločným Dňom otvorených ZUŠ-iek 30. mája. V tento deň vyšli do ulíc, podobne ako my na DOD 29. mája a koncertovali, hrali a tancovali. Jedinečnosť a význam ZUŠ-iek pre vývoj dieťaťa a mladej generácie zdôraznil aj herec a režisér Zdeňek Svěrák výzvou: „ZUŠ-ky celé země, spojte se!“ Z jeho myšlienok na túto tému vyberám: „Já myslím, že ta síť ZUŠek je pro národ, pro tohle obyvatelstvo tak důležitá jako nějaká výživná síť, která zachytí děti v ten pravý čas. A já si hrozně vážím

těch učitelů, kteří jim dokážou dát taková cvičení, která je baví. Vždyť naše ZUŠky mají propracovaný a mezinárodně uznávaný vzdělávací systém, vedou, vychovávají a rozvíjejí děti k všestranným osobnostem a tím vlastně spoluvytvářejí naši budoucnost. Nejde jen o to vychovávat budoucí profesionály, ale celou kvalitní kulturní a vzdělanou příští generaci. A tomu by mělo odpovídat i společenské postavení ZUŠ.“

Ďakujeme našej partnerskej ZUŠ Imricha Godina vo Vrábľoch za pozvanie a krásny umelecký zážitok s hubou renesancie a baroka.

Irena Chovanová

Noc kostolov zaliata svetlom a pokojom

V piatok 9. júna 2017 sa opäť vo viacerých krajinách strednej Európy konala Noc kostolov, otvárajúca chrámy a modlitebne širokej verejnosti, ktorej mottom bol verš z Knihy múdrosti: „Vo dne im bola záštitou, NOC prežiarila hviezdami.“

Začiatok vikendu v našom meste priniesol už tradične pestrú a bohatú ponuku kultúrnych podujatí. Ľudia, ktorí po náročnom pracovnom týždni hľadali stíšenie a pokoj uprostred nevšednej krásy a vznešenosti rozsvietených banskoštiavnických svätostánkov, tu našli omnoho viac. Otvorené dvere a otvorené srdcia bez rozdielu vierovyznania, nádhernú sakrálnu architektúru, umenie povznášajúce k výšinám, bohatú históriu, ale aj tichú pokoru a uznanie k odkazu našich predkov.

Prvý vstup začal o 19.00 hod. v evanjelickom kostole. V úvode krátko

kultúrneho programu zaznelo Malé prelúdium D-mol od Johana Sebastiana Bacha v podaní Róberta Zacharovského. Evanjelický farár Peter Ferencík privítal návštevníkov chrámu slovami vrúcnnej modlitby a presbyterka Helena Šušková ich previedla zaujímavou históriou chrámu. Hovorené slovo vystriedala chorálová predohra Auf meinen lieben Gott; od Georga Friedricha Kauffmanna. S vlastnou poetickou tvorbou vystúpili Janka Bernáthová a Evka Kolumbusová. Odo Kolumbus majstrovsky predniesol verše Andreja Sládkoviča z jeho nesmrteľnej Maríny. Malá fúga d-mol Johana Sebastiana Bacha opäť v podaní znamenitého organistu Róberta Zacharovského urobila vznešenú bodku na záver programu. V rámci prehliadky boli sprístupnené aj historické priestory za kostolom a podkrovie. O 20.00 hod. ponúkli Bratská Jednota Babtistov a Slovo Života zaujímavú odbornú prednášku v modlitebni Prameň, ktorej

nosnou témou bolo 55 glagolských kameňov, ukážky starobylého písma a slová ním vyryté v kameni, ktoré sú posvätným zákonom kresťanov na celom svete. Svoje poznatky a skúsenosti, ale aj kamienky s glagolským písmom, odovzdal Milan Lacko. Aj druhé zastavenie ukončila spoločná modlitba.

Rímskokatolícka cirkev sprístupnila počas Noci kostolov 2017 svoj najväčší chrám, Kostol Nanebovzatia Panny Márie s možnosťou tichého rozjímania. Nádherné piesne zazneli v podaní kaplána Pavla Lojana a talentovanej mladučkej speváčky Marušky Kissovej. Neogotický Kostol svätej Kataríny vital svojich návštevníkov vysvietenou tichou krásou.

Noc kostolov 2017 ponúkla všetkým ľuďom dobrej vôle unikátnu večernú a nočnú atmosféru, stretnutie s kresťanstvom prostredníctvom modlitby, slova, hudby, umenia a neopísateľných zážitkov.

Janka Bernáthová

Šiesty titul M-SR pre Jána Marka!

Majstrovstvá Slovenska dorastu sa konali 10 a 11.6. v Dubnici nad Váhom.

Farby ŠK Atléti BS skvele reprezentoval Ján Marko, ktorý v sobotňajšej 3000-ke dobehol na peknom druhom mieste za víťazným Paulíny z Martina. Tréner Petro: „Nepodarilo sa nám obhájiť do tretice zlatá medaila, žiaľ Janko prehral v najkrajšom súboji podujatia vo finiši, keď nezachytil nástup súperu na 200m pred cieľom spoza jeho chrbát a to rozhodlo, učíme sa. O to viac túžil Janko po zlate z 1500-ky, kde takisto obhajoval vlaňajšie zlato. A dôvod, nová sada atletických medailí je v skutku krásna ale lesklosť má len zlatá, no a ďalší dôvod bol v našom podaní už klasika - byť najlepší! Sklamanie prišlo, keď som videl

štartovú listinu a Janko bol zaradený do B behu, nakoľko v tomto roku ešte 1500m nebežal, a preto nemal výkon a nedostal sa do A behu. Okamžite som „kul taktické stratégie“ a čakali sme, ako odbehnú súper prvý A beh. Janko svoju taktiku dodržal do bodky a v skvelom sólovom behu a osobnom rekorde, ktorý si zlepšil o vyše 8s zvíťazil a deklasoval víťaza A behu o 9s...“

Obhajoba a víťazstvo je skvelá odmena za prácu, ktorú odrobil Marko na tréningoch.

Zároveň sa nominoval na medžištátne 4. stretnutie do Miškolca 16.6.2017, kde pobeží 800m.

Chcem sa pekne poďakovať Janke Tynkovanovej a Mestu Banská Štiavnica za finančnú podporu v roku 2017. Samozrejme poďakovanie patrí aj ďalším, ktorí nám

v tomto roku pomáhajú a prispievajú k skvelej funkčnosti klubu a možnosti výjazdov na súťaž.

Róbert Petro

Športový deň

OC a ZO SZTP v BŠ Vás srdečne pozývajú na jubilejný Športový deň – X. ročník „Memoriálu JUDr. Jozefa Beneša“, ktorý sa uskutoční dňa **27. júna 2017** o 10:00 na futbalovom štadióne Sitno BŠ. Príďte si s nami zasúťažiť v 5-tich disciplínach, potom si pochutnáte na dobrom guláši. Strávime spolu príjemné dopoludnie!

**Anna Petková, ZO BS,
Ivan Madara, OC SZTP**

INZERCIA

■ Podkrovia, izolácie, drevené vikiere, stauplodne, podlahy, altánky. Kontakt: 0902 147 715

■ Staviam kamenné múry, klenby, podesty, cena 35,-Eur/m². Kontakt: 0902 147 715

■ Stavebné, murárske práce, bytové jadrá a iné. Info na: 0949 116 166, www.vasidomacimajstri.sk

■ Prenajmem 4-izbový byt na Drieňovej, tel.č.: 0903 322 178

■ Prenajmem skladový priestor od 30 do 200m², cena 2,50Eur/m², kontakt: 0944 410 636

■ Prenajmem RD v B. Belej a chatu, tel.č.: 0907 712 460

inzercia

■ Kameň a štrky pre múriky a zakladanie stavieb. Kameňolom Šobov B. Štiavnica, 0911 343 051

Peter Ursíny vicemajster Slovenska

Majstrovstvá Slovenska v Behu do vrchu sa konali v rámci SP Behu na Zniev.

200 pretekárov bojovalo o tituly MSR a o možnosť zabojsť o nomináciu na ME v Behu do vrchu. Peter Ursíny dobehol v junioroch na peknom druhom mieste a ak do 2.7. zabehne 5000m pod 16 min., bude mať v reprezentačnom tíme miestenku. Jozef Gibala v kat. muži

vybojoval 12. miesto. Ján Marko pripravujúci sa na MS do Talianska /24.6./ bežal svoju kategóriu, ktorú s prehľadom vyhral.

Ďakujem Železiarstvu Rückschloss, Janke Tynkovanovej a Mestu Banská Štiavnica za finančnú pomoc na spomenutých pretekoch.

RP

Predposledné 8. kolo

futbalovej prípravky

U 11 Banskej Štiavnice ukončilo základnú časť súťaže

V predposlednom kole jarnej časti súťaže sme v utorok 6.6. cestovali za súperom do N. Bane, kde sme ukončili základnú časť súťaže.

Posledný zápas v základnej časti sme odohrali s "B" mužstvom N. Bane, ktoré je zložené prevažne z hráčov ml. roč. (2008 a ml.), tak sme aj my dali priestor mladším hráčom a naopak najstarších sme nezaradili do zostavy. Zápas nám ukázal, že v novej sezóne máme pred sebou náročnú úlohu so zapracovaním mladých chalanov či už do tímu alebo do tréningového procesu.

V zápase sme jasne dominovali a po vysokom víťazstve sme si upevnili 2.

Tabuľka Oblastné majstrovstvá U11 ObFZ ZH									
1	FK Pohronie Žiar/Hr. Dolná Ždaňa	16	15	0	1	172:16	45	21	0
2	FK Sitno Banská Štiavnica	16	13	0	3	119:35	39	15	0
3	MFK Žarnovica	16	10	1	5	130:38	31	7	0
4	TJ PS Hliník nad Hronom	16	9	0	7	57:73	27	3	0
5	OŠK Hodruša - Hámre	15	8	0	7	53:42	24	0	0
6	TJ Baník Štiavnické Bane	16	6	1	9	72:112	19	-5	0
7	MFK Nová Baňa	15	3	2	10	59:89	11	-13	0
8	FK Vyhne	15	3	1	11	24:112	10	-11	0
9	MFK Nová Baňa B	15	0	1	14	10:179	1	-20	0

miesto v tabuľke, ktoré nám zaručuje postup do finálového turnaja prípravky U 11.

MFK N. Baňa "B" - FK Sitno Banská Štiavnica 0:20 (0:11)

Góly: Miroslav Dobák 4x, Samuel Hanzlík 6x, Tobiáš Truban - 5x, Filip Blaško - 1x, Šimon Babiak - 1x, Dávid Pastier - 1x, Samuel Kočtúch - 2x

Pavel Hanzlík

NAJLEPŠIE CENY V MESTE

CITY TAXI 0,55/km v BS

0910 525 999
0915 525 999

TOP TAXI**sme najlacnejší
nielen v meste, ale aj v širokom okolí.**

Ste v našej firme vítaní!

Tel.: 0950 303 530, 0950 303 630

**Obec Ilja vyhlasuje obchodnú verejnú
súťaž na predaj: Hnuteľného majetku
obce – vojenská technika.**P-V3S PAD – 2 ks,
P-V3S Valník – 1 ks
Elektrocentrála EC – 30kVA – 1 ks
Automobil UAZ – 469 – 1 ks
Príves za P-V3S – 1 ks**Blížšie informácie a podmienky verejnej
obchodnej súťaže sú zverejnené na
úradnej tabuli obce a na www.obecilja.sk.****Chceš euríky na zábavu, na
mobil či na parádu ?
Tak sa prihlás ešte dneska k
nám do Black M na brigádu.
Info : 0915256540****King's soldiers, s.r.o.**

hľadá šikovnú krajčírku.

**Viac informácií
na tel. čísle:**0911 210 629
0907 186 177**Stredná priemyselná škola
Samuela Mikovíniho,
Akademická 13,
969 15 Banská Štiavnica**

vyhlasuje

**OBCHODNÉ VEREJNÉ SÚŤAŽE
podľa § 281 a nasl. Obchodného
zákonníka Na prenájom
nebytových priestorov:**Školský bufet
Školské učebne
+ príslušné verejné priestory

v termíne

od 19.06.2017 do 07.07.2017**Podmienky súťaží sú uverejnené
na informačnej tabuli SPŠ SM
a na internetovej stránke:
www.mikovini.sk.****PIZZERIA - CAFE BAR
U LENINA**

Banská Štiavnica - Povrazník (areál pneuservisu Durpal)

Pozývame Vás do našej pizzerie
s novootvorenou LETNOU TERASOU**PIZZA** na ohni**GRIL** - každý piatok a sobota
18:00 - 22:00**ŽIVÁ HUDBA NA TERASE**
- každý párný týždeňBlížšie info: **PIZZERIA-CAFE BAR
U LENINA**

OBJEDNÁVKY:

0902 060 161

CERTIFIED EXCELLENCE IN EMPLOYEE CONDITIONS

CERTIFIED EXCELLENCE IN EMPLOYEE CONDITIONS

Správna voľba

MÁME PRE TEBA MIESTO:

PREDAVAČ/KA - POKLADNÍK/ČKA

BANSKÁ ŠTIAVNICA

20, 30 H/TÝŽ.

Viac informácií na www.lidl.sk → sekcia Kariéra

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

■ Týždenník Mesta Banská Štiavnica vychádza každý štvrtok, redakčná uzávierka je v pondelok do 14:00
 ■ **redaktor:** Mgr. Michal Kríž ■ **redakčná rada:** Mgr. Nadežda Babiaková, Ing. Ivana Ondrejmišková, Janka Bernáthová, Filip Golian, Ivan Beňo, Mgr. Ingrid Kosmeľová, Miroslava Luptáková ■ **jazyková úprava:** Katarína Kissová ■ **sadzba a dizajn:** Mgr. Mária Sisková ■ **adresa redakcie:** Mestský úrad Banská Štiavnica, oddelenie kultúry, športu a mediálnej komunikácie, Kammerhofská 1, Banská Štiavnica, tel.: 045 6949652, 0918 688 850, **e-mail:** michal.kriz@banskastiavnica.sk. Reg.č. SKP 27. Podávanie nov. zas. povolené OZ SsRP B.Bystrica č.j. 1167/94-PTP zo dňa 6.4.1994 ■ **vydavateľ:** Mesto Banská Štiavnica, Radničné námestie 1, 969 24 Banská Štiavnica, IČO 00 320 501 ■ **evidenčné číslo:** EV 4429/11 ■ **ISSN 1337-8023** ■ **tlač:** Nikara, Krupina ■ **redakcia si vyhradzuje právo redakčného krátenia a úpravy rukopisov!** Nevyžiadané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Akékoľvek preberanie, rozmnožovanie a ďalšie rozširovanie článkov, ich častí, výtvarných riešení a reklám bez predchádzajúceho písomného súhlasu redakcie je podľa Autorského zákona zakázané. Obsah článkov nemusí byť vždy totožný s názorom redakcie. © Redakcia Štiavnických novín